

דעות אחרונות

25.2.2009

עליזה שנהר • בין רות לציפורה

ההזדמנות הנשית

מגילת רות חושפת את סיפורה המופלא של הסוֹ לירדית הנשית, ועם השבעתה של כנסת חדשה בישראל, עם יותר חברות כנסת מאי־פעם, זו הודוֹ מנות להתחבר אליה.

המגילה העתיקה, המשקפת תפיסת עולם גברית, מצ' ליתיה, מבין השיטין, להשמיע גם קול נשי ייחודי, קולן של אלו להושרד בעולם. לכן, הן מבוגרות, עליהן למצוא דרך לת' מרון גורם גברי, אשר יקדם את מטרהויהן.

בחיות העלילה מוצבות שתי נשים גיבורות, הוידעות היטב כי הן חייבות לפעול על־פני המוסכמת החברתיות המקובלות כדי להושרד בעולם. לכן, הן מבוגרות, עליהן למצוא דרך לת' מרון גורם גברי, אשר יקדם את מטרהויהן.

השתיים – השונות והמשלימות – "מסמנות" את כוֹ עו כגבר שבמצבעותו הן ייבנו, ובחוכמה, באומץ ובתשייה רוא את המגילה הקצרה והפיקנטית.

את סוד הסולידריות הנשית עלינו לגלות ל־21 חברות הכנסת, מקצתן ותיקות ומקצתן חדשות, שנבחרו לכנסת ה־18. מאז הקמתה של המדינה זו אמנם הכנסת עם האחוז הגי כוה ביותר של נשים, אך ישראל נמצאת עדיין בפיגור בהי שהוואה למדינות רבות באירופה, שבהן בולטת המגמה של העצמת נשים בפוליטיקה.

הציבור הישראלי מבקש לראות יותר את הנשים בפוליטיקה. הוא מאמין כי המצב החברתי והמדיני יוטב בזכות פעילות, משום שנשים קשובות יותר וכוחניות פחות

נכון להיום אנחנו ניצבים במקום הבלתי מוכר ה־59 מתוך כלל המדינות בטבלת הייצוג הנשי, ואין ספק כי ללא חקיקה, כפי שנעשה למשל במדינות סקנדינביה, לא נצליח להעלות באופן משמעותי את מספר הנשים בכנסת.

נכון להיום, מלבד המפלגות החרדיות והריתיות, שבהן מורדות הנשים מן הספרה הציבורית לספרה הפרטית, שהי רי עליהן להיות "עור כנגדו" בלבד, אין היום מפלגה שיכר להו להעולם מן הצורך לשבחן נשים במקומות ריאליים. אפי למו המגזר הערבי הבין את חשיבות שיבוץ הנשים, ליתר דיוק אישה, ולראשונה תכחן ככנסת ישראל חברת כנסת ערביתה, המייצגת מפלגה ערבית – כ"ח.

על אף הייצוג הנמוך של הנשים בכנסת ה־16 וה־17 גי־לו הח'כיות פעילות רבה ונמרצת. הן הצטיינו, ברובן, ביוזמות חקיקה, והשתתפו באופן פעיל ומרשים בוועדות השונות. ייתכן, כי אם ציפי "ציפורה", "זוה גדול עליה" לבני הייתה מגלה את סוד הכוח הנשית לפני המלחמה ולא לאחריה, היו הישגיה במערכת הבחירות גדולים יותר. כך או כן, הגיעה שעתה הגדולה של הסולידריות הנשית: האם יצליחו 21 חברות הכנסת להתעלות מעל חילוקי הדעות בתמואים וחיים, ולהבזר בחקיקת חוקים שנועדו להגן על הנשים, בעיקר החלשות, העניות, הקשישות והפריפריאליות? שהיו המיבור הישראלי. כפי שמסתבר, מבקש לראות יותה, ולשמעו יותה, את הנשים בפוליטיקה. הציבור מאמין, כי ית' צב החברתי והמדיני יוטב בזכות פעילותן של נשים, משום שזן קשובות יותר וכוחניות פחות.

העצעות חוק הקשורות לשוויון שכר בין גברים לנשים, בהגי נה על נשים הוות מפני פיטורין, בהנהגה על נשים הסובלות מאי־לימות של גברים ועל נשים נסחרות ומנוצלות, ועוד ועוד, בכל אלה יכולות הנשים להתאהר. כדאי ל־21 חברות הכנסת החדשה להתכנס בחקיקם ולקרוז שוב, בצוותא, את מגילת רות. ■

פרופ' שנהר היא נשיאת המכללה האקדמית עמק יזרעאל

אריאל רובינשטיין • האוניברסיטה של החיים רבע קפה, שלושת רבעי מים

אני מת על בתי קפה. זה המקום שבו החיים האקדמיים נושקים בתאוות

החיים. הממולה ממסכת את הנפש מהעולם ומאפשרת ריכוז גדול יותר מא' שר במשרד מרווח ומאובוה. אבל, בעיה: אני שונא קפה. הניחוח עושה לי כאב ראש. הטעם המר מכווץ את שרירי פניי. המת' כוון לקפה האיריאלי שלי הוא: טול רבע כפית נס קפה מהקופסה העגולה והאדומה (וו שהחליפה את הקופסה הכחולה כסמל הציגונות), הוסף מעט חלב ומלא את הכוס במים רותחים.

בארץ ישראל אני מבקש מהמלצרית "נס קפה רלוז", "קפה של ילדים", "מים צבוי עים בחום" ותאוותי זורמת לשולחן. כאמי ריקה יש לי בעיה. בשום בית קפה בניו יורק לא מוכרים נס קפה. התחליף האמריקאי הוא קפה פילטר הנמוג בנדיבות מקומקום וכזי כית שמנמן. חובכי הקפה מתולוננים שהקי פה חלש מדי. לקפה־פובי מכוני הוא בלתי נסכל כמעט כמו אספרסו כפול. שנים סבי־לתי אותו, עד שגיליתי נוסחה גואלת: לבי קש ספל גדול, רבע קפה, שלושת רבעי מים ומעט חלב.

כמה התפלאתי כשמוכרי קפה התעקשו שלא לגבות ממני את המחיר המלא. זה הולך ככה: אני שוטח את מבוקשי, המוכר לא מבין כלום. אני חוזר פעם, פעמיים, שלוש, הוא מבין. הוא מגיש לי את תמהיל הקפה ומי בקש דולר אחד. אני מציע לשלם את המי־חיר המלא, דולר וחצי, אבל נסוג נוכח המי־

ענת גוב • הסרט של ציפי

רדו מהעט

"צאי מהסרט", "רדי מהעץ", "חפ' שי סולם", "החליפי ריסקט", "תצבי טי את עצמך", "מתעוררי" – אלה רק חלק מהספרות ה"מקוריות" והמרוצות מעי צמן התיכוח על ראשה של ציפי לבני מפי שר' רשנים והוגי הדעות. רובן, אנב, באופן מתמיה עד כדי צורך במחקר מעמיק, נוטפות מעטיהן של נשים.

קורה כאן דבר די מדהים. יש אישה בפולי־טיקה – לא אישה, בן אדם – שמנסה להיות נאי מן לעקרונותיו ולדרכו, עד כמה שאפשר בתוך הביצה הטובענית של הפוליטיקה, ומיד הוא הופך לחובא ואיטולא בדי הפרשנים ומולי־פיהם הבכירים. כולם יודעים יותר טוב ממנה מה היא צרי־

איתן הבר • כנסת חדשה

15 עצות לראש המתשלה

- מרגע שתרך מן הרוכז בכנסת, בתום השבעתך לראש הממשלה, אין יותר "ביבי" ולא צ'אפחות ולא אהלן. מעתה אתה "ראש הממשלה", או לכל היותר "אדוני", גם לחבריה, ודאי לעוודין וליועצקי. "ביבי" נשאר רק לרעיתך, ילדיך, אחיך ואביך. הקפר על כך.
- בשום פנים ואופן אל ממנה יועצים ועוזרים קרובים שיש להם אג'נדה פוליטית אישית וכוונה להתקדם בסולם הפוליטי. עוזר אמביציוזי כזה הוא מתכון לצרות. הוא תמיד, אבל תמיד, יחשוב איך לטפס ולהתקדם על הגב שלך, לפני שיחשוב על טובתך והצלחתך.
- אל תרכב בעוזרים ויועצים בלשכתה. ריבוי אני שי אמון מבטיח קרבות ביניהם. דאג שרק לאיש אמון אחד תהיה רשות להחזיק את הדי על הרלת, אחרת היא תסתובב כל הזמן ולעולם לא תיסגר.
- אל תחלק כבוד להמונים. בקדנציה הקודמת שלך נתת רשות ל־27 איש להדפיס כרטיסי ביקור עם התואר "יועץ" או "יועץ כבוד". זכור את סיסמת חיל האוויר: "הסי־תכל סביבך היטב, זה שאתה לא רואה אותו הוא שיפיל אותך".
- הקשב היטב לרברי הסובבים אותך, בעיקר בלשכה. אם מישוהו יאמרו: "הולטנו", "הודענו", "אמרנו", ודוק אותו לכל הרוחות. בלשכת ראש הממשלה יש רק בעל בית אחה, זה אתה.
- מרגע הראשון אל תעמיד פנים שאתה כבר יודע הכל. זו לא בושה לא לדעת בתקופה הראשונה לכהונתך. חלפו עשר שנים מאז שהיית ראש הממשלה, והעולם בינתיים "התהפך". רק אחרי שתקבל את כל הסקירות על "המצב" תלמד לדעת כמה לא ידעת בעשר השנים הללו.
- השאר לך את כל החברים הישנים היווהר כהוגן מההרשים. אלהה שלא הומינו אותך לביתם לפני שהיית ראש הממשלה אמור שתיענה להזמנתם כאשר תסיים את כהונתה. אל תדאג: זו הם כבר לא יומינו אותך. לראש הממשלה אין חברים חדשים. יש לו אינטרנסטים.
- אין לך 100 ימים, ואפילו לא שעה אחת של חסה. הכן כבר לפני כניסתך למשרד את התוכניות לתקופה הראשונה והוצא אותן מיד לפועל. קצנו בדיבורים. וכן, אל תיתן לאף אחד להסיט אותך מתוכניותיך. עד תסוף (המרז).
- גרמה לך שהבעיות האמיתיות של מדינת ישראל היום הן הגרעין האיראני, המשבר הכלכלי, הפלסטינים, סוריה. זה רק נרמה לך. מיד ותברך לך ש"הכבוד" של השרים ואח־רים הוא הנושא "החשוב". התעלם שכל האפשר ממחלוקות כאלה. הגרעין האיראני יותר חשוב ורחוק.
- אל תקשיב לרדיו בבוקר ואל תקרא עיתונים בע־רב. אם תקשיב ותרקא, תעכיר את כל יומך בניסוח תגובות, הכחשות, ספינים. מי כמוך יודע שכמעט כל העיתונאים חמלים בדיעבד וכל הפרשנים טועים בגדול, כמו אנב, שרי ממשלה. יש לך תוכנית שאתה מאמין בה? לך עליה.
- נסה בכל כוחותיך להוריד את מפלס החשדנות כלפי כל אדם, כל אמירה וכל מעשה. החשדנות המטורפת הרגה את כמעט) כל קודמין בתפקיד. נכון שרבים רוצים ברעתך, אבל רבים יותר רוצים בטובתה של המדינה.
- הכי חשוב: כאשר מביאים לפניך להכרעה כל עניין, גדול או קטן, לעולם אל תשאל את עצמך: מה ייצא לי מזה, אלא מה ייצא למדינת ישראל. אם כך תחשוב ותחליט, תר כל להזמין עוד הרבה זמן לנ"שיחת ערכון" את יו"ד האופר זיצייה.
- שים לב: אנשים ידברו עליך רעות בסלונים ובפרל־מנטים של יום שישי, ורק בנושאים שוליים: כמה עלה להי־חליף את הירוטט בלשכה, התסרוקת של שרה, המינוי הלא ראוי, הנהג שלך שנסע מהר מדי, אבל טרף בפרהסיה. הקי פרויקט על ישראל כמפטים קמטנים. כפטיסים הגדולים אין לרוב עם ישראל הנבה ואין לו מה לומר.
- ועצה קטנה: נסה לשכנע את מרית רנון (בלשכה) ומירי לפיד (מביתרון) לחזור או להישאר בלשכה. לא במקד רה חצי תריסר ראשי ממשלות ושרי ביטחון העסיקו אותן.
- ועוד מילה אחת: בהצלחה! אוי כמה שאתה זקוק לה, אדוני ראש הממשלה. ■

אפרים הלוי • רגע, חושבים

אם זה טוב לאובמה

לירדים

במערב אפגניסטן. באותה פעולה נהרגו כנראה, גם שלושה לוחמים של הטאליבן.

על פי דו"חות האו"ם, בשנת 2008 נהרגו באפגניסט' טן למעלה מאלפיים אזרחים, בהם יותר מ־800 בדיי כז' חות הקואליציה האמריקאית. ההערכה היא, כי השנה יע' לה מספר הנפגעים האזרחים, לאחר שיושלם תגבור הכוֹחות האמריקאים ב־17,000 איש.

חרף התחזית הקשה הוו בווחן ריצ'רד הולברוק, שלי־חו המיוחד של הנשיא אובמא לסכסוך, את שאלת המי־שך תמיכתה של וושינגטון בנשיאה החוקי של אפגניסטן, קרואי, בשל החולשה שהוא מפגין. תוקף נשיאותו עתיד לפקוע במאי, אך הוא מתעתד להאריך אותו במספר חוד־שים, בררך שחוקיותה נתונה במחלוקת.

בו בזמן הורה אובמא לבצע בדיקה רחופה של המי־דיניות בסוגיות המרכזיות של המכלול האפגני־פקיסט'ני. זו תהיה בדיקה חוצה מערכות וודיעות, ומופקד עליה ברוס ריירל, מהשטובים בקציני ההערכה של ה־C.I.A. בין כה, אובמא והולברוק חשים שהמדיניות – שאובמא אימץ לפני כחודש – אינה מובילה לשום מקום. קרואי אינו רו־צה ואינו יכול והטאליבן מוקצה מחמת מיאום.

ומהתם להאכ: כחודש אחרי סיום מבצע "עופרת יצור־קה", שהנחיל לצה"ל הישג צבאי מרשים, ישראל גותרת עם היעדר מדיניות פלסטינית ריאלית ובת־ביצוע. מהצד האחר ניצבים אלה הטוענים כי נעשתה חצי מלאכה, ועי־כשויו על ישראל לגשת להשלמתה, כרברי ראש הממשלה המיועד נתניהו. מהצד האחר עומדים אלה הרגולים בחיי רוש מהיר של המשא ומתן על הסדר קבע מול הרשות הפ־לסטינית ואבו מאזן.

ואולם שתי החלופות אינן מייצגות מדיניות ריאלית שניתנת ליישום.

במהלך המבצע הכריז ראש הממשלה היוצא, אהוד אולמרט, של בכוחה של ישראל למוטט את החמאס, והוסיף: "זה או הם או אנחנו". אילו כך היה, לא הייתה לממשלה בראשותו, ובגיבויו המקצועי המלא של הרמי־טכ"ל, שום סיבה לסיים את המבצע לפני סילוק החמאס מכימת ההיסטוריה.

השיקולים שהכריעו או להפסיק את המבצע עורם קיימים, והממשלה החדשה תיכוח עד מהרה שהירוש המבצע לא יוביל להישג אולטימטיבי. ספק אם היא תוד כה הפעם בגיבוי מאורחי ישראל ומהקהילה הבינלאומית, וכלי שני אלה ספק אם הדרג המקצועי ימליץ ללכת ברי־ך זו.

ניהול משא ומתן עם הרשות הפלסטינית המוחלשת, בראשות נשיא השארירך את כהונתו בהליך שנוי במחלוק־ת, בעייתיו לא פחות. אין לאבו מאזן מנרט אמיתי ולא תמיכה ציבורית לחתום על הסדר קבע, ואין לו יכולת לקדמו במחצית הממלכה המסורה פורמלית אך לא מע־שית בדייו.

כישא המבצע הכריז אבו מאזן במועצת הביטחון, כי ישראל מבצעת פשע מלחמה של השמדת עם בעוה, ומאז שר המשטחה שלו מכמת גרליו ברהכי תבל ומנסה לגייס תמיכה להעמדת ישראלים לדין על פשעי מלחמה. היוכל ראש ממשלה בישראל להסב עם ממשל פלסטיני שכך הוגז? איזו אמינות יש לשאיפות השלום שלו, כאשר הוא חובר לאפלים ולגרועים בין חורשי רענתו?

או אם שתי החלופות המוצעות על ידי ראשי שתי המי־פלגות המובילות אינן מייצגות מדיניות מציאותית, למה שלא ילכו בדרוכו של אובמא ויסיכמו על עריכת בדיקה מקצועית רחופה, במגמה להמליץ על חלופות מציאותיות להתמודדות עם האתגר הפלסטיני?

בדיקה מקצועית אמינה ואחראית "מחזק לקופסה" עשויה להולידי חלופות חדשניות, מפתיעות ואולי גם מבי־שיחות. ברק אובמא לא נרתע מכהינה נוספת של מדיניות, ששך זה עתה אימץ. ואנחנו? ■

© כל הזכויות שמורות לידעות אחרונות בע"מ

אין להעתיק, להפיץ, לשכפל, לצלם, לתרגם, לאחסן במאגני מידע, לשדר בררך כלשהי (נכבד, בדפוס או בנדיה אחרת) – ובכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר – חלק כלשהו של העיתון לרבות תוכן איזוים, צילומים, תמונות, מפות, גרפיקה, או בדיקת טקסטואלית וזן בדיים ממוצבים, לדות באמצעות הקלטה והקלדה, ללא אישור מפורש בכתב מהמוציאה לאור, ידעות אחרונות בע"מ